

ПУБЛІЧНА СЛУЖБА

УДК 351

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2022.1.34>

В. В. Вербановський

аспірант кафедри державознавства, права
та європейської інтеграції

Навчально-наукового інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»

МЕТОДОЛГІЧНІ ЗАСАДИ ТА КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АПАРАТ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ РИЗИКАМ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

Однією із ключових загроз прав людини і громадянина, верховенства права і демократії, соціальної справедливості та економічного розвитку, яка існує в українській державі, є корупція. Постійна боротьба із окресленим соціально негативним явищем досі не принесла результатів, на які очікує суспільство. Імітована антикорупційна діяльність спеціалізованих органів лише знецінює проблематику боротьби з корупцією та зменшує рівень довіри громадян. Наведене обумовлює необхідність пошуку альтернативних способів усунення корупції із системи публічної служби.

Основою для існування корупції в діяльності суб'єктів, уповноважених на виконання функцій держави, є наявність корупційних ризиків, які сприяють, породжують чи заохочують останніх щодо скоєння корупційних правопорушень. На превенції останніх постійно наголошують як міжнародні, так і національні експерти. Попри це, в чинному законодавстві та правозастосовній практиці досі існують нормативні, організаційні, ресурсні та ідеологічні проблеми, які перешкоджають управлінню корупційними ризиками. Задля усунення останніх необхідним стає проведення ґрунтовного та комплексного дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби.

Принципи наукового пізнання, які займають важливе місце в системі елементів методологічної основи наукового дослідження та забезпечують загальну методологічну платформу наукового пізнання, зокрема, принципи об'єктивності, всебічності вивчення процесів і явищ, доказовості та обґрунтованості, раціональності наукових положень, причинності, діалектичної єдності теорії та практики та критичності.

Наголошено на необхідності дослідження проблематики протидії корупційним ризикам в системі публічної служби на основі застосування системи науково-теоретичних методів дослідження, а саме: діалектичного, аналізу та синтезу, індукції та дедукції, абстрагування та узагальнення, системного, порівняльного, формально-юридичного та герменевтичного методів.

Доведено необхідність встановлення його категоріального апарату з метою обґрунтованого та змістовного розкриття сутності дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби, а також усунення прогалів вітчизняного антикорупційного законодавства.

Ключові слова: корупційні ризики, публічне управління, категоріальний апарат, законодавство, методологічні основи.

Постановка проблеми. Однією із ключових загроз прав людини і громадянина, верховенства права і демократії, соціальної справедливості та економіч-

ного розвитку, яка існує в українській державі, є корупція. Постійна боротьба із окресленим соціально негативним явищем досі не принесла результатів, на які

очікує суспільство. Імітована антикорупційна діяльність спеціалізованих органів лише знецінює проблематику боротьби з корупцією та зменшує рівень довіри громадян. Наведене обумовлює необхідність пошуку альтернативних способів усунення корупції із системи публічної служби.

Основою для існування корупції в діяльності суб'єктів, уповноважених на виконання функцій держави, є наявність корупційних ризиків, які сприяють, породжують чи заохочують останніх щодо скоєння корупційних правопорушень. На превенції останніх постійно наголошують як міжнародні, так і національні експерти. Попри це, в чинному законодавстві та правозастосовній практиці досі існують нормативні, організаційні, ресурсні та ідеологічні проблеми, які перешкоджають управлінню корупційними ризиками. Задля усунення останніх необхідним стає проведення ґрунтовного та комплексного дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вказаної проблематики приділили увагу низка сучасних українських науковців, зокрема: Агафонова Н.В., Зубков С.О., Клименюк О.В., Косцова І.П., Орзіх М.П., Скакун О.Ф., Тихомиров Д., Фальковський А.О. Водночас автори приділяли значну увагу в цілому питанню методологія права та публічного управління. Мета статті – розкрити систему методології та визначити особливості категоріального апарату дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічного управління.

Виклад основного матеріалу. Методологію дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби, слід розуміти як систему загальнотеоретичних принципів, методологічних підходів та наукових методів, які застосовуються задля отримання нових та обміркування вже існуючих знань під час наукового дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби.

Не вдаючись до полеміки щодо їхньої структури, погоджуємось із твердженням А.О. Фальковського про те, що методоло-

гічні основи дослідження є єдністю трьох взаємозалежних частин – доктринально-ідеологічної, стратегічної та інструментальної, створеної за результатом дискурсу щодо взаємодії різноманітних когнітивних стратегій осягнення права та фундаментальних методологічних засад його пізнання [1]. Отже, розкриваючи методологічні основи даного дисертаційного здобутку, варто зосередити детальну увагу на принципах, методологічних підходах та методах наукового дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби.

Доречно зауважити, що методологічний підхід визначає тільки загальну особливість того чи іншого методу, основний напрямок, ракурс дослідження об'єкта. Він відповідає на питання, як конституційно-правові явища можуть бути зрозумілі в процесі дослідження [2, с. 31–32].

Беручи до уваги наведені вище положення, вважаємо, що у якості методологічних підходів дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби варто використати: діалектичний, системний, герменевтичний та порівняльний.

Вирішальне значення для методології протидії корупційним ризикам в системі публічної служби має діалектичний підхід. Діалектичний підхід дає змогу пізнати загальні закони соціальної діалектики, зрозуміти глибинні причини реформаційних процесів, закони їхнього розвитку [3, с. 322].

Окрім того, положення діалектичного підходу до постійності змін, що відбуваються, необхідності заміни застарілого новим є актуальними настановами під час реформування механізму протидії корупційним ризикам в системі публічної служби

Вибір і використання законів, принципів, методів діалектичного підходу (перехід кількості в якість, заперечення, просування від абстрактного до конкретного, єдності аналізу і синтезу, логічного й історичного, виявлення в об'єкті різноякісних зв'язків та їх взаємодії) до даного дослідження у поєднанні з методологічним інструментарієм інших підходів в сучасний період є, по суті, його практичною формулою [4, с. 185].

Системний підхід, під яким розуміють частину діалектики, що досліджує об'єкти як системи, тобто як щось ціле. Тому

системний підхід використовують тоді, коли є прагнення досліджувати об'єкт комплексно – з різних сторін.

Виходячи зі змісту системного підходу, розкриття проблематики протидії корупційним ризикам в системі публічної служби варто спрямовувати на постановку і вирішення проблем, пов'язаних з виявленням законів утворення та функціонування корупційних ризиків та механізмів їхньої протидії, досліджувати окремо їхню специфіку та особливості взаємодії.

Герменевтичний підхід є домінуючим у сучасній правовій науці, його застосовують в аналітичній юриспруденції. В основі цього підходу здійснюється тлумачення юридичних текстів (нормативно-правових актів, монографій, дисертацій та ін.).

Спираючись на методологію герменевтичного підходу, у процесі дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби здійснюється інтерпретація відповідних положень національного законодавства та норм міжнародного права, якими регулюється питання щодо вирішення окресленої проблематики.

При дослідженні протидії корупційним ризикам в системі публічної служби не можливо оминати увагою й використання порівняльного підходу. Вказаний підхід спрямований не на дослідження «одного» об'єкта або його стану, а охоплює способи порівняння, зіставлення, протиставлення та інші способи з'ясування загального, особливого. Порівняння як найпростіший і універсальний спосіб пізнання застосовується для співвідношення одного явища з іншим із метою виявлення подібності й розходжень між ними в цілому або окремих його властивостей, за допомогою чого виявляються якісні і кількісні характеристики предметів, а також класифікується, впорядковується й оцінюється їхній зміст [5, с. 233].

Вибір конкретних методів дослідження, технічних прийомів і операцій роботи з теоретичним і практичним матеріалом диктує характер матеріалу, умови і мету, відповідний етап конкретного дослідження [6, с. 33]. Жоден з окремих методів не здатний повною мірою охопити предмет пізнання. Це можливо лише за умови комплексного його осягнення, що ґрунтується на системі методів.

Отже, дослідження проблематики протидії корупційним ризикам в системі публічної служби варто провадити на основі застосування системи науково-теоретичних методів дослідження. Останню складають філософські, загальнонаукові та конкретно-наукові методи. Беручи до уваги вищезазначені положення, вважаємо за доцільне зупинимося детальніше на характеристиці кожної групи методів.

Філософська група методів дослідження обраної проблематики представлена діалектичним методом

Сутність діалектичного методу пізнання полягає в тому, що всі явища в суспільстві перебувають у безперервному русі й взаємозумовлені. Діалектичний метод застосовується для всебічного вивчення процесів виникнення, еволюції, ознак об'єкта дослідження, його значення у період функціонування, перспектив розвитку; встановлення зв'язку з чинниками матеріальними (матеріалістична діалектика), духовними, культурно-моральними (ідеалістична діалектика). Для вивчення застосовують загальні категорії діалектики – сутність і явище, форми і зміст, можливість і дійсність [7, с. 14].

Групу загальнонаукових методів представляють методи, що використовують в процесі досліджень більшістю наук. Серед них, в якості складового елементу методології дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби, застосовано методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції, абстрагування та узагальнення, а також системний.

Метод аналізу та синтезу неодмінним засобом наукового пізнання, який допомагає розкрити всю складність та суперечливість явища чи процесу, органічний зв'язок між його внутрішнім і зовнішнім проявом. При цьому, варто відмітити, що аналіз і синтез знаходяться в єдності, оскільки за своєю суттю вони є двома сторонами єдиного аналітико-синтетичного методу наукового пізнання.

Аналіз полягає у розчленуванні або розділенні складного об'єкта на частини та, як правило, здійснюється на початку дослідження. Завдання аналізу полягає в тому, щоб з різного роду даних, що відображають окремі явища і факти, скласти

загальну картину процесу, виявити його сутність, властиві йому закономірності.

В процесі дослідження обраної проблематики, метод аналізу та синтезу дає змогу розкласти категорію «протидії корупційним ризикам в системі публічної служби» на структурні елементи, й надалі дослідити кожний із них окремо та в сукупності з метою виявлення характерної специфіки.

Наступним методом, який об'єднує у своєму складі діаметрально протилежні процеси є метод індукції та дедукції. Як слушно відзначає О.В.Климинюк індукція та дедукція аналогічно аналізу й синтезу певним чином зв'язані, та доповнюють один одного як дві нерозривні сторони діалектично єдиного процесу пізнання індукція – це логічний метод переходу від часткових фактів і явищ, що спостерігаються в досвідах, до емпіричних узагальнень, які відображають закони функціонування чи інші зв'язки, типові для об'єктів даного класу. Натомість дедукція дозволяє розумовим шляхом переходити від загальних положень чи істин до нових часткових пропозицій. Методологічна функція дедукції полягає в тому, що вона дозволяє використовувати загальні наукові положення для дослідження конкретних окремих явищ [8, с. 90].

Ще одним загальнонауковим методом, який обрано для здійснення даного дослідження є метод абстрагування та узагальнення. Як і вищерозглянуті методи даної групи, метод абстрагування та узагальнення також являє собою сукупність протилежних дій, процесів, які нерозривно по'язані один із одним.

Метод абстрагування полягає в уявному виділенні будь-якого предмету та відстороненні його від усіх зв'язків з іншими предметами задля істотних властивостей. Таким чином забезпечується концентрація уваги науковця на якому одному аспекті дослідження без стороннього впливу. Натомість, метод узагальнення полягає у логічному переході від одиничного твердження до загального знання у формі узагальненого поняття, висновку, теорії.

Останнім серед групи загальнонаукових методів, що використовуються в процесі дослідження протидії корупцій-

ним ризикам в системі публічної служби, є системний. Останній є методом дослідження складних, багаторівневих об'єктів, який передбачає загальний огляд явища та подальшу деталізацію із врахуванням системних зв'язків та ієрархічної будови. Таким чином, застосовуючи це метод можна дослідити складові окремого явища як частини, охарактеризувати їх та встановити зв'язки між ними.

При дослідженні складових елементів методології дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби не можна оминати й конкретно-наукові методи. Відмітимо, що наука публічного управління має властивий їй набір спеціальних методів для дослідження відповідних явищ та процесів, які передусім базуються на методологічних напрацюваннях юриспруденції. В цілому, в процесі підготовки даного дисертаційного дослідження важливе займають посідають порівняльний, формально-юридичний та герменевтичний методи.

Як справедливо зазначає М.І. Хавронюк, порівняльний метод – це метод, що полягає у зіставленні двох чи більше таких, що можуть бути порівняні, об'єктів (феноменів, явищ, ідей, положень та інститутів законодавства, судових рішень, результатів наукових досліджень тощо) та виділення в них загального, спільного, схожого, відмінного та унікального. Порівняння розуміється як процес відображення і фіксації відношень тотожності, схожості у правових явищах різних держав, а порівнянню піддається загальне, особливе й одиничне у таких явищах. Прийнято вважати, що порівняння здійснюється у формах зіставлення і протиставлення, при цьому воно може бути науковим лише у випадках, коли порівнюються не випадкові, а типові факти, враховуються взаємозв'язок з конкретною обстановкою, причинами виникнення, а також динаміка розвитку.

Використання вищевказаного методу в даному дисертаційному дослідженні надає змогу розглянути законодавство та механізми протидії корупційним ризикам в системі публічної служби зарубіжних держав, порівнювати між собою результатів наукових досліджень, положення чинних та нечинних вітчизняних нормативно-правових актів.

Формально-юридичний (догматичний, юридично-технічний) метод – традиційно вживаний для вивчення «догми» права, його внутрішньої й зовнішньої форми. Аналіз джерел права, формальної визначеності права, порядку систематизації нормативного матеріалу, правил юридичної техніки є проявом цього методу. Завдяки зв'язності із правилами логіки й мови зазначений метод допомагає сформулювати визначення юридичних понять, зробити їхній опис, класифікацію й систематизацію. Він забезпечує логічну стрункість і несуперечність викладу правових норм; наявність необхідних внутрішніх елементів при формулюванні понять, а також виведення з них логічних наслідків.

Завдяки використанню формально-юридичного методу у даному дисертаційному дослідженні здійснено аналіз джерел (вітчизняних нормативно-правових актів, міжнародних договорів України, судової практики, в тому числі ЄСПЛ) задля детальнішого розуміння сутності та специфіки протидії корупційним ризикам в системі публічної служби. Також, наведений метод сприяв з'ясуванню думки законодавця, що закладена у зміст правових норм, які регулюють досліджувані правовідносини.

З огляду на те, що протидія корупційним ризикам в системі публічної служби регламентується положеннями нормативно-правових актів, процес дослідження останньої потребував тлумачення їхнього внутрішнього змісту. З цією метою застосовано й герменевтичний метод.

Використання наведеного методу дає змогу адекватно тлумачити зміст правових норм, тим самим сприяючи їхній ефективній реалізації.

Окрім того, герменевтичний метод сприяє вирішенню проблеми неоднозначності тексту, який через похибки, прогалини та колізії може мати подвійний зміст. І.П. Косцова з цього приводу наголошує, що на практиці спостерігається парадоксальна ситуація, коли законодавець добивається однозначності тексту, вищі судові органи держави зацікавлені в забезпеченні однакової тлумачення закону, а правозастосовувач намагається використовувати його неоднознач-

ності (похибки, прогалини тощо) на свою користь, нерідко підмінюючи зміст закону своїм тлумаченням [9].

В цілому, використання герменевтичного методу під час дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби сприяло правильному і точному тлумаченню норм законодавчих актів у відповідності до сутності, закладеної правотворцем у конкретне словесне формулювання.

Базовим поняттям для дослідження обраної проблематики вважаємо поняття «корупційний ризик». Останнє не знайшло свого нормативного тлумачення у чинному національному законодавстві. Лише в рекомендаціях Національного агентства з питань запобігання корупції здійснено спробу його визначення його сутності як ймовірності того, що відбудеться подія корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, яка негативно вплине на досягнення органом влади визначених цілей та завдань [10].

Наведене обумовлює необхідність формулювання відповідного авторського погляду щодо поняття «корупційний ризик». Задля цього, вважаємо за доцільне зосередити детальну увагу на етимологічному значенні та нормативному розумінні двох складових даного поняття: «ризик» та «корупція».

Нормативне тлумачення терміну «корупція» надано в Законі України «Про запобігання корупції». Так, в ст. 1 останнього, під корупцією визначено використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [11].

Продовжуючи формування категоріального апарату дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби,

на нашу думку, варто розкрити категорію «фактор корупційного ризику в системі публічної служби». Остання не знайшла свого відображення у чинному законодавстві та не є предметом наукових дискусій. Разом з тим, останній має вагомe значення для належної підготовки даного дисертаційного дослідження, адже обумовлює існування корупційного ризику як такого.

Також коректним, на наш погляд, є визначення «фактору ризику», надане у Методології оцінки корупційних ризиків у державних установах Південно-Східної Європи. Як вбачається з останньої, фактор ризику означає будь-яку ознаку, характеристику або вплив окремої установи, або процесу, що збільшує імовірність корупційної поведінки, порушує цілісність, сприяє неетичній поведінці або іншій поведінці, яка може мати негативний вплив на цілі та завдання державної установи (її повноваження, обов'язки, процеси) [12].

Резюмуючи наведене у даному дослідженні під поняттям «фактор корупційного ризику в системі публічної служби», вважаємо за доцільне, розуміти умови та інші чинники, які обумовлюють та сприяють розвитку корупційної поведінки у діяльності уповноважених суб'єктів публічної служби.

Висновки і пропозиції. Принципи наукового пізнання, які займають важливе місце в системі елементів методологічної основи наукового дослідження та забезпечують загальну методологічну платформу наукового пізнання, зокрема, принципи об'єктивності, всебічності вивчення процесів і явищ, доказовості та обґрунтованості, раціональності наукових положень, причинності, діалектичної єдності теорії та практики та критичності.

Наголошено на необхідності дослідження проблематики протидії корупційним ризикам в системі публічної служби на основі застосування системи науково-теоретичних методів дослідження, а саме: діалектичного, аналізу та синтезу, індукції та дедукції, абстрагування та узагальнення, системного, порівняльного, формально-юридичного та герменевтичного методів.

Доведено необхідність встановлення його категоріального апарату з метою обґрунтованого та змістовного розкриття

сутності дослідження протидії корупційним ризикам в системі публічної служби, а також усунення прогалин вітчизняного антикорупційного законодавства.

Запропоновано авторські визначення основних його елементів. Зокрема, під корупційними ризиками слід розуміти сукупність об'єктивно існуючих зовнішніх та внутрішніх факторів, які не підлягають повноцінному контролю та обумовлюють використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або відповідної обіцянки для себе чи інших осіб. Під поняттям «фактор корупційного ризику в системі публічної служби», вважаємо за доцільне, розуміти умови та інші чинники, які обумовлюють та сприяють розвитку корупційної поведінки у діяльності уповноважених суб'єктів публічної служби. Термін «управління корупційними ризиками в системі публічної служби» на нашу думку, варто застосовувати в значенні діяльності уповноважених суб'єктів, що спрямована на встановлення та оцінку корупційних ризиків, а також своєчасного вжиття необхідних заходів для мінімізації негативного впливу останніх у процесі здійснення публічної служби. Натомість під поняттям «протидія корупційними ризикам в системі публічної служби» слід розуміти широкий спектр дій, спрямованих на мінімізацію обсягів та усунення корупційних ризиків в системі публічної служби.

Список використаної літератури:

1. Фальковський А. О. Аксіологічний підхід в методології сучасної юриспруденції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2011. 19 с.
2. Проблеми сучасної конституціоналістики : навч. посіб. / М. П. Орзіх та ін. ; за ред. М. П. Орзіха ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Київ : Юрінком Інтер, 2011. 267 с.
3. Агафонова Н. В. Питання методології дослідження феномену конституційної реформи. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : *Юридичні науки*. 2016. № 845. С. 320–326.
4. Зубков С. О. Методологічні підходи до дослідження процесів управління підприємствами сфери харчування. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2019. Вип. 6.1-1(56). С. 183–187.

5. Тихомиров Д. Наукові методологічні підходи під час дослідження державної політики у сфері безпеки. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3. С. 230–234.
6. Проблеми сучасної конституціоналістики : навч. посіб. / М. П. Орзіх та ін. ; за ред. М. П. Орзіха ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Київ : Юрінком Інтер, 2011. 267 с.
7. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. Київ : Алерта ; КНТ ; ЦУЛ, 2009. 520 с.
8. Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження : навчальний посібник. Київ : Міленіум, 2005. 186 с.
9. Косцова І. П. Герменевтичний метод тлумачення норм права: історична та юридична дивергенція. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : *Юридичні науки*. 2015. № 827. С. 153–158.
10. Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади : рішення Національного агентства з питань запобігання корупції № 126 від 02 грудня 2016 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z171816>
11. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
12. Regional Cooperation Council and Regional Anti-corruption Initiative for the Southeast Europe 2020 Strategy. Corruption Risk Assessment in Public Institutions in South East Europe. Comparative Study and Methodology. URL: http://rai-see.org/wpcontent/uploads/2015/10/CRA_in_public_ins_in_SEE-WEB_final.pdf

Verbanovsky V. Methodological principles and category apparatus of research against corruption risks in the civil service system

One of the key threats to human and civil rights, the rule of law and democracy, social justice and economic development that exists in the Ukrainian state is corruption. The constant struggle against the outlined socially negative phenomenon has not yet brought the results that society expects. Simulated anti-corruption activities of specialized bodies only devalue the fight against corruption and reduce the level of public confidence. This necessitates the search for alternative ways to eliminate corruption in the public service system.

The basis for the existence of corruption in the activities of entities authorized to perform state functions is the presence of corruption risks that promote, generate or encourage the latter to commit corruption offenses. Both international and national experts constantly emphasize the prevention of the latter. Nevertheless, there are still normative, organizational, resource and ideological problems in the current legislation and law enforcement practice that hinder the management of corruption risks. In order to eliminate the latter, it is necessary to conduct a thorough and comprehensive study of combating corruption risks in the public service system.

Principles of scientific knowledge, which occupy an important place in the system of elements of the methodological basis of scientific research and provide a common methodological platform for scientific knowledge, in particular, the principles of objectivity, comprehensive study of processes and phenomena, evidence and validity, rationality of scientific positions, causality, dialectical unity of theory and practice and criticality.

Emphasis is placed on the need to study the problems of combating corruption risks in the public service system based on the use of scientific and theoretical research methods, namely: dialectical, analysis and synthesis, induction and deduction, abstraction and generalization, systemic, comparative, formal and legal and hermeneutic methods.

The necessity of establishing its categorical apparatus for the purpose of substantiated and meaningful disclosure of the essence of the study of combating corruption risks in the public service system, as well as eliminating gaps in domestic anti-corruption legislation has been proved.

Key words: *corruption risks, public administration, categorical apparatus, legislation, methodological bases.*